

RECOMANEM

Materials i recursos d'interès recomanats per l'ICIP

Llibres

Bibliografia sobre violències relacionades amb les drogues

La Biblioteca de l'ICIP disposa d'una gran varietat de títols que aborden la violència relacionada amb les drogues, ja sigui amb el crim organitzat o amb les polítiques punitives contra les drogues. En aquest enllaç en trobareu una selecció.

La Biblioteca, situada al carrer Tapineria 10, 1ra planta, de Barcelona, és un centre especialitzat en temes de cultura de pau, seguretat i conflictes. El fons de la biblioteca abasta els següents àmbits temàtics: Pau i Noviolència, conflictes armats, transformació i resolució de conflictes, dret i legislació internacional, ciència política, relacions internacionals, seguretat, desarmament, terrorisme, cooperació pel desenvolupament, moviments socials i polítiques mediambientals.

Informe

Taking a stock: a decade of drug policy

L'informe *Taking stock: a decade of drug policy. A civil society shadow report* publicat pel Consorci Internacional sobre Polítiques de Drogues (IDPC) avalua les repercussions de les polítiques de drogues aplicades a tot el món durant els últims 10 anys, a partir de dades de les Nacions Unides.

L'objectiu d'aquest informe és contribuir de manera constructiva als debats de gran nivell sobre les polítiques mundials en matèria de drogues per a la propera dècada. En primer lloc, l'informe destaca la necessitat urgent de dur a terme investigacions més detallades i periòdiques sobre les conseqüències de les polítiques de drogues a escala

local, nacional, regional i internacional. En segon lloc, l'informe qüestiona les fonts d'informació utilitzades actualment per elaborar els informes presentats pels governs. Per dibuixar un panorama més complet i equilibrat de la situació, l'informe assenyala que és imprescindible incorporar els estudis acadèmics i de la societat civil. En tercer lloc, el document aborda la manca d'avenços aconseguits cap a l'assoliment dels objectius d'un món sense drogues.

L'informe conclou que els objectius establerts en el pla d'acció i la declaració política de l'any 2009 no s'han aconseguit i, en alguns casos, les polítiques que s'han adoptat són contradictòries. L'informe també ofereix algunes recomanacions per seguir debatent quins objectius i sistemes de mesurament es podrien estudiar per l'estratègia mundial de drogues a partir de 2019.

Llibre

***The Politics of Drug Violence*, d'Angélica Durán- Martínez**

The Politics of Drug Violence. Criminals, Cops and Politicians in Colombia and Mexico (Oxford University Press, 2018) va més enllà de les reflexions habituals que es donen per explicar la violència relacionada amb el narcotràfic. Argumenta que la violència de les drogues és el resultat d'interaccions complexes entre estats i actors criminals, i estableix que la cohesió de l'aparell de seguretat estatal juntament amb el nivell de competència existent en el mercat il·legal de drogues són factors determinants en l'ús de la violència per part dels narcotraficants.

L'autora subratlla que en l'estudi d'aquest fenomen no s'ha de posar només el focus en la freqüència de la violència, sinó també en la seva visibilitat. La seva tesi es basa en una anàlisi empírica de cinc ciutats que han estat seu de les principals organitzacions de tràfic de drogues de les últimes quatre dècades: Cali i Medellín, a Colòmbia, i Ciudad Juárez, Culiacán i Tijuana, a Mèxic.

Web

UNODC, Oficina de Naciones Unidas contra la Droga i el Delicte

L'Oficina de Nacions Unides contra la Droga i el Delicte ([UNODC](#)) és l'agència de l'ONU que lidera a nivell global la lluita contra les drogues il·lícites, el crim organitzat i el

terrorisme. L'objectiu principal de l'UNODC és contribuir, juntament amb els estats, a afrontar les amenaces que posen en perill la governabilitat i l'estabilitat social i que atempten contra les condicions bàsiques necessàries per avançar en el desenvolupament humà dels nostres pobles. L'UNODC duu a terme tres funcions principals: recerca, pressió als governs perquè adoptin lleis i tractats contra el crim i les drogues, i assistència tècnica a aquests governs per tal de posar en pràctica les polítiques de control de drogues.

Entre els seus èxits hi ha les resolucions que van donar origen a la Convenció de les Nacions Unides contra la Delinqüència Organitzada Transnacional i els seus protocols, destinats a combatre el tràfic de persones i el tràfic il·lícit d'armes a nivell internacional.

L'UNODC publica anualment l'Informe Mundial Sobre les Drogues. L'informe de 2018 (vegeu-ne un [resum executiu](#)) il·lustra la magnitud i complexitat dels mercats mundials de drogues i constata que les morts relacionades amb les drogues van en augment.

Web

Comissió Global sobre Polítiques de Drogues

Al gener de 2011, un grup de personalitats va establir La [Comissió Global sobre Polítiques de Drogues](#) amb l'objectiu de defensar polítiques de drogues basades en l'evidència científica, els drets humans, la salut pública i la seguretat. Està formada per excaps d'Estat o de Govern així com altres líders experimentats i coneguts dels àmbits polític, econòmic i cultural van formar-hi part.

La Comissió produeix [informes tècnics i polítics](#) sobre drets humans, salut i desenvolupament. Els informes polítics es centren en la reforma de la política de drogues en general i proporcionen recomanacions a diferents països en àrees com la despenalització; salut i seguretat; alternatives a l'empresonament per a persones de baix nivell implicades en la producció, el transport o la venda de medicaments; mesures més intel·ligents contra organitzacions violentes i innovacions polítiques com ara mercats regulats i legals. Els informes tècnics han inclòs la intersecció entre la guerra contra les drogues i el VIH/SIDA; control de drogues, salut pública i hepatitis C; i

la manca d'accés a medicaments controlats. Aquests informes pretenen ajudar els governs, les organitzacions internacionals, regionals i locals, i els periodistes a comprendre millor el sistema de control de drogues i motivar formes humanes i efectives de reduir els danys causats per la prohibició de les drogues.

En el primer informe anual, publicat el 2011, la Comissió va trencar el tabú sobre les conseqüències negatives de l'anomenada "guerra contra les drogues" i va apostar per un canvi de paradigma que donés prioritat a la salut i la seguretat. Informes posteriors s'ha centrat, per exemple, en com l'enfocament punitiu de les drogues i la criminalització de les persones que en consumeixen no ajuden a aturar la divulgació del VIH/SIDA i l'hepatitis C.

L'informe de 2018 (disponible també en castellà) examina detalladament com els governs poden prendre el control dels mercats de drogues il·legals a través d'una regulació responsable, i debilitar així les organitzacions criminals.

Web

Organitzacions que treballen sobre polítiques de drogues

Les organitzacions i centres d'estudi que treballen sobre qüestions relacionades amb les polítiques de drogues són cada vegada més nombroses. Per tenir una idea del treball que estan realitzant n'hi ha prou amb fer un cop d'ull al nombre d'entitats que participen a l'International Drug Policy Consortium, una xarxa mundial creada l'any 2007 per a la promoció d'un debat obert i objectiu sobre les polítiques de drogues. Avui en dia agrupa 187 membres i continua creixent progressivament.

En aquesta secció destaquem algunes de les principals organitzacions que es dediquen a aquesta temàtica, sense desmerèixer la qualitat i quantitat de feina que realitzen moltes altres institucions.

La fundació Open Society treballa en la construcció de societats tolerants i governs responsables i oberts a la participació ciutadana, enfortint l'Estat de dret: respectant els drets humans, les minories, i la diversitat d'opinió promovent governs escollits democràticament; i societats civils que ajudin a mantenir la legitimitat d'aquests governs arreu del món. Des de 2008 duu a terme el programa de política mundial de

drogues i treballa amb polítics i grups de base que propugnen acabar amb les injustícies de la guerra contra les drogues, a través de la recerca, el diàleg, el compromís i l'acció. L'organització compta amb oficines i fundacions nacionals i regionals ubicades arreu del món.

L'Institut Igarapé té seu a Rio de Janeiro, amb personal repartit per Brasil, Colòmbia i Mèxic. Fundada el 2011, compta amb el suport d'organismes bilaterals, fundacions, organitzacions internacionals i donants privats de tot el món. Treballa com a *think tank* independent dedicat a polítiques i accions basades en l'evidència sobre desafiaments complexos de seguretat, justícia i desenvolupament a Brasil, Amèrica Llatina i Àfrica. L'institut coordina diverses xarxes i iniciatives destinades a reformar la política de drogues i a introduir solucions més efectives orientades a la salut, els drets humans i el desenvolupament. Serveix com a Oficina Llatinoamericana per a la Comissió Global sobre Polítiques de Drogues.

Transnational Institute (TNI) és una ONG de caràcter consultiu, registrada com a fundació sense ànim de lucre, amb seu als Països Baixos. Treballa per enfortir els moviments socials internacionals amb estudis rigorosos, informació fidel, anàlisis i propostes constructives que permetin impulsar un canvi progressista i democràtic de polítiques i solucions comunes a problemes globals. L'institut actua com un nexa entre moviments socials, acadèmics compromesos i responsables de polítiques. El seu programa "Drogues i Democràcia" analitza les polítiques de drogues i examina les causes de la producció i el consum de drogues, i les repercussions de les actuals polítiques antidroga sobre el desenvolupament i la democràcia.

L'International Centre on Human Rights and Drug Policy, amb seu a Amsterdam, es dedica principalment a l'estudi dels drets humans i les polítiques de drogues amb l'objectiu de promoure i divulgar beques i investigacions jurídiques internacionals sobre aquesta temàtica que destaquin les obligacions dels governs i organitzacions internacionals de respectar, protegir i complir els drets humans en el context de la política de drogues. Durant l'últim any el centre ha analitzat els mecanismes de drets humans de les Nacions Unides sobre polítiques de drogues per avaluar els estàndards vigents i per identificar els buits normatius que requereixen un major desenvolupament.

The Washington Office on Latin America (WOLA) és una organització amb seu a Washington D.C dedicada a la investigació i promoció dels drets humans a Amèrica. La seva missió es aconseguir un continent en el qual les polítiques públiques protegeixin els drets humans i reconeguin la dignitat humana, i on la justícia prevalgui sobre la violència. Compta amb un programa específic sobre polítiques de drogues a través del qual l'organització treballa en qüestions com el debat sobre la reforma de les polítiques de drogues a Amèrica; dones empresonades per delictes relacionats amb drogues; la regulació del cànnabis; i la relació entre el cultiu de coca i el desenvolupament als Andes.

© Generalitat de Catalunya